

Hyvinvoinnin toimiala

4 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2021

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit	Toteutuma	
Yhdessä tehden	Kuntalaisten kulttuuriaktiivisuus ja osallisuusmahdollisuudet lisääntyvät	Jokaisella kulttuurin alueella on tehty avauksia etä-/ digipalveluiksi, kuntalaisia on osallistettu palveluiden suunnitteluun sekä opastettu niiden käyttöön.	<p>Seutukirjasto: etäkäyttöisen aikakauslehtipalvelun käyttöönotto, chat-palvelu verkkokirjastoon. Lisäksi etänä toteutettavia kirjavinkkauksia, tiedonhaun opetuksia ja tapahtumia.</p> <p>Kuntalaisia osallistettu aikakauslehtipalvelun sisällön suunnitteluun. Opastetaan jatkuvasti asiakkaita digipalvelujen käyttöön, kohdennettuja opastuksia kansalaisopiston etäkurseille osallistumiseen.</p> <p>Kansalaisopisto: etäkurssitarjonta käynnistetty ja tarjontaa täydennetään kuntalaisilta tulevien toiveiden mukaisesti. Kurssitoiveita voi esittää läpi vuoden mm. nettisivuilta löytyvillä lomakkeilla. Yhteistyötä etäkurseille osallistumisen kynnyksen laskeiseksi kirjastojen kanssa.</p> <p>Museoiden ääniopastukset Hilmaan, Onniin ja Bunkkerimuseolle ovat valmiit ja julkaistu.</p> <p>Kaupunginorkesterin kaikki konserttituotanto on verkossa joko livenä katsottavissa tai 2 viikon ajan. (lisäys 14.10: kevätkausi 2021)</p>	

			<p>Konservatoriolle rakennettu toimiva striimausjärjestelmä, mikä mahdollistaa konserttien toteuttamisen digitaalisessa muodossa. Ilmoitautumisia on siirretty sähköisesti tehtäväksi niin musiikkiopistossa kuin ammatillisessa koulutuksessa.</p> <p>Lastenkulttuurin verkkosisällöt varhaiskasvatukselle valmistelussa. Etäsisältöjä on tarjottu koulujen Kulttuurin virrassa.</p>	
Yhdessä tehden	Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus mittarin käyttöönotto	Liikunta-aktiivisuuden mittaamisen ensimmäinen tiedonkeruu toteutettu	Liikunta-aktiivisuuskyselyn tiedonkeruu toteutettu yhdessä Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n ja maakunnan kuntien kanssa.	
Yhdessä tehden	Oman toiminnan kehittäminen, toisin ja uudella tavalla tekeminen	Kulunvalvontajärjestelmään integroitu mobiilikulunvalvonta testikäytössä sisäliikuntapaikoilla	Tilavan ja lukitusjärjestelmän integraation testikäyttöä laajennettu koulun yhteydessä olevien liikuntasalien lisäksi urheilutalolle. Käytössä ollut useita ongelmia, minkä vuoksi käyttöä ei ole pystytty laajentamaan.	
Yhdessä tehden	Laatia jokaiselle koululle omaan kontekstiinsa sopiva oppilaiden tuen toimintamalli	Toteutumis-% 100	Koulut tallensivat toimintamallinsa 30.11. Mennessä yhteiselle alustalle.	
Yhdessä tehden	Lisätä kuntalaisten osallistumista ja vaikuttamista	Vähintään 2 järjestötapaa /vuosi ja vähintään 60 järjestöä osallistuu Vähintään 4 alueella teemakeskustelu /vuosi, esim. Hammaslahden ja Enon koulujen suunnittelu	Neljä järjestötapaamista pidetty, ensimmäisessä 88, toisessa 77, kolmannessa 73 ja neljännessä 77 osallistujaa. Lisäksi pidetty Kiihtelysvaaran, Tuupovaaran, Enon ja Pyhäselän alueilla omat järjestötapaamiset kaksi kertaa. Enon koulun rakentamiseen liittyvä nuorten työpaja sekä	

			kuntalaisten, järjestöjen ja yritysten työpaja pidetty.	
Vetovoimaisuus	Kuntalaiset ovat tyytyväisiä hyvinvointipalvelujen tarjoamiin palveluihin ja käyttävät palveluja	Tavoite 80 % kuntalaisista on tyytyväisiä palveluihin	Koulutuspalvelujen opilaiden ja opiskelijoiden tyytyväisyys opetukseen keväällä 2021: Vastausten keskiarvo 5,2/6, • Täysin samaa mieltä 52% • Jonkin verran samaa mieltä 28% • Vähän samaa mieltä 12%	
Vetovoimaisuus	Tehdä Joensuu näkyväksi	Inventaario tehty asioista, joissa on onnistuttu, suunnitelmat viestinnästä tehty, eri kanavia jo myös käytetty viestimiseen	Pilotoitu kohderyhmämarkkinoitua hyödyntävää Jobilla-rekrytointikanavaa ja palautteen mukaan saatu positiivista näkyvyyttä Itä-Suomen alueella	
Kestävä kaupunki	Varhaiskasvatuksen taloudellisuus	Paikoista yli 95 % on täytetty	Kaikista päiväkotien paikoista, omat (98 %) ja yksityinen (92 %), vuoden 2021 keskiarvo on 96 %.	
Kestävä kaupunki, yhdessä tehden	Koulutuspalveluissa on kaikilla johtamisen tasoilla (luokka-koulu-hallinto) yhteiset arvot ja periaatteet	Arvot ja periaatteet on määritelty henkilöstön kanssa ja kirjattu	Arvot ja periaatteet on määritelty henkilöstön kanssa ja kirjattu. Arvojen toimeenpano johdetusti osana johtamisen kehittämisprosessia käynnistyi.	
Kestävä kaupunki, yhdessä tehden	Johtamisen vahvistaminen	Sijoitutaan 5. parhaan kaupungin joukkoon omassa kokoluokassa, toiminnallisilla ja taloudellisilla mittareilla	Kattavia vertailukelpoisia tietoja ei ole vuoden 2021 osalta saatavissa.	
Kestävä kaupunki	Kestävä kehitys on huomioitu hyvinvointipalvelujen toiminnassa	Globaalikasvatussuunnitelma on käytössä kouluissa syksyllä 2021 Kierrättämällä säästää 30 000 euroa vuodessa	Koulut laativat globaalikasvatussuunnitelmansa ja tallensivat ne yhteiselle alustalle. Suunnitelmat ovat käytössä. Käytöstä poistuneita kalusteita on kierrätetty hyvinvointipalveluissa. Säästää on saatu jo noin 129 000 euroa.	

400 Hyvinvointipalvelujen talous- ja hallintopalvelut

Tilivelvollinen:

palvelujohtaja Juhani Junnilainen 1.1. – 13.6.2021

talouspäällikkö Matti Karttunen 14.6.2021 – 31.12.2021

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Talous- ja hallintopalvelut vastaa talouden ja hallinnon prosesseista toimialalla ja tuottaa hyvinvoinnin toimialan talouden ja toiminnan ohjauksessa tarvittavaa tietoa yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Lisäksi se vastaa hyvinvoinnin toimialan taloushallintoa koskevien päätösten toimeenpanosta, hyvinvoinnin toimialan hankintojen valmistelusta ja toteuttamisesta sekä osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin.

Talous- ja hallintopalveluihin kuuluvat taloustiimi, hyvo-tiimi, Carelicumin palvelupiste sekä hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut.

Katsaus toimintavuoteen 2021

Talous- ja hallintopalveluiden tapahtui henkilöstömuutos kesäkuussa 2021, kun uusi talouspäällikkö aloitti tehtävässään. Aiemmin varhaiskasvatuksesta vastaava palvelujohtaja vastasi talous- hallintopalveluista 50 %:n työajalla ja varhaiskasvatuspalveluista 50 %:n työajalla.

Talous- ja hallintopalveluissa oltiin suurelta osin etätöissä vuoden 2021 ajan. Etätöinä on pystytty hoitamaan palvelualueiden tukeminen keskeytyksettä.

Talous ja hallintopalveluissa muodostettiin toimisto- ja asiantuntijaselvityksen tuloksena helmikuun alussa toimialan taloustiimi (5 henkilöä), jonne keskittyivät talouden tukipalvelut. Tiimissä työskentelee taloussuunnittelija sekä neljä taloussihteeriä. Taloustiimissä keskityttiin perustoiminnan hoitamiseen, yhtenäistämään toimialan talouskäytänteitä sekä kehittämään talouden tukitehtäviä ja tätä työtä jatketaan edelleen.

Marraskuun alussa hyvo-tiimi siirtyi konsernipalveluista talous- ja hallintopalveluihin. Tiimi palvelee koko hyvinvointitoimialaa ja siinä työskentelee 13 koulusihteeriä, 2 toimistos sihteeriä ja 2 suunnittelijaa. Tiimin toiminnan kehittäminen aloitettiin vuoden lopussa ja työ tulee jatkumaan seuraavana vuonna.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

400 Hyvinvointipalvelujen talous ja hallintopalvelut				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	Toteuma
Toimintatulot	89 632	162 000	162 000	267 567
Toimintamenot	-1 365 003	-1 446 200	-1 274 200	-2 017 115
Toimintakate	-1 275 371	-1 284 200	-1 112 200	-1 749 548
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	15	20	20	23

Hyvinvointipalvelujen talous ja hallintopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	162 000		162 000	267 567	105 567
Toimintakulut	-1 446 200	-172 000	-1 274 200	-2 017 115	-742 915
Toimintakate	-1 284 200	-172 000	-1 112 200	-1 749 548	-637 348

Sitovuustason ylityksen selitys:

Ylitys on 637 000 euroa. Ylitys tulee kokonaisuudessaan organisaatiomuutoksesta, missä hyvotiimi siirtyi osaksi talous- ja hallintopalveluita.

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Tilivelvollinen: kehittämisjohtaja Jani Kaasinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden palvelualueeseen kuuluu kasvun ja oppimisen tuen kokonaisuus. Oppimisen tuen muodostaa erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, aamu- ja iltapäivätoiminta, opiskeluhuollon koordinaatio, varhaiskasvatuksen avustajat sekä kesäleikkikenttätoiminta. Palvelualueeseen kuuluu nuorisopalvelut, toimialan hankekoordinaatiota, hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta mm. hyvinvointikoordinaattorin tehtäväkentän muodossa, Yhteisöalo Satama ja kerhotalo Rupla, koulutusvienti, oppilaitosyhteistyötä. Palvelualueen erityinen painopistealue on kuntalaisten hyvinvointi ja sen tukeminen.

Katsaus toimintavuoteen 2021

Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa vuosi 2021 oli palvelualueen organisoitumisen vuosi. Erityisopetus siirtyi vuoden 2021 alusta Oppimisen tuen kokonaisuuteen. Muutoksen tarkoituksena on ollut oppimisen ja kasvun tuen kokonaisuuden keskittäminen yhdelle palvelualueelle.

Yhteisöalo Satama ja Rupla ovat toimineet vuoden rajoitetusti ja toimintaa on sopeutettu aina kulloistenkin rajoitusten mukaiseksi. Yhteisöalo Sataman kävijämäärät olivat alkuvuoden keskimäärin 30% matalammat kuin vastaavana ajanjaksona ennen koronapandemiaa. Kävijämäärät alkoivat palautua vähitellen, kun aloitettiin uudelleen kerho- ja musiikkitoimintaa, Tuupparitoimintaa Koivupihalla sekä niihin liittyvää tiedotusta. Loppuvuodesta rajoitukset taas kiristyivät ja toimintaa supistettiin. Kerhotalo Ruplalla eläkeläisjärjestöjen ja muiden käyttäjäryhmien toiminta palautui lähes normaalille tasolle syyskuun aikana ja ensimmäiset eläkeläisjärjestöjen sunnuntaitanssit sitten maaliskuun 2020 järjestettiin 26.9.2021. Ruplan tiloissa on ollut vuoden aikana yksi harrasteryhmää koskenut korona-altistus, jossa on terveysviranomaisten ohjeiden mukaisesti ja kyseinen järjestäjä keskeytti toimintansa tilapäisesti.

Aamu- ja iltapäivätoiminta toteutui vuoden aikana rajoituksiltaan yhdenmukaisena perusopetuksen kanssa. Vammaispalveluiden aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyi 1.1.2021 alkaen kokonaisuudessaan kaupungille. Kaikkiaan viisi työntekijää siirtyi Siun sotelta palvelukseemme liikkeenluovutuksella. Uudet kerhot sijoittuvat Hammaslahden, Nepenmäen ja Utran kouluille. Loppuvuoden pahentunut koronapandemiatilanne näkyi yksittäisissä kerhoissa toiminnan keskeytymisinä yksittäisinä päivinä sijaispulan takia.

Kesäleikkikenttätöimintää järjestettiin kesäkuussa kuudella leikkikentällä. Toimintapäiviä oli 19 ja toimintaan osallistui 261 lasta, käyntikertoja oli yhteensä 1369. Nuorisotoimen kesätöimintää tapahtui osin samoilla toimintapaikoilla kesäleikkikenttätöiminnan kanssa. Hellekeleistä johtuen nuorisoa oli toiminnoissa edellisessä vähemmän mukana.

Oppilaitosyhteistyössä vuodenvaihteessa 2020–2021 keskeytettynä olleet harjoittelut varhaiskasvatussyksiköissä mahdollistettiin helmikuun alusta alkaen. Harjoitteluja varten laadittiin ohjeistukset yhdessä oppilaitosten kanssa. Harjoittelussa rajoitukset noudattivat kaupungin yksiköiden rajoituksia muun muassa maskisuositusten osalta.

Oppivelvollisuuden laajennuksen valmistelua sekä koulutuspalveluiden prosessien päivytystä on tehty yhdessä koulutuspalveluiden kanssa.

Yhteensä 60:lle sosiaali- ja terveysjärjestölle myönnettiin avustusta vuodelle 2021. Avustuksia oli jaettavissa 68 700 euroa.

Järjestötapaamisia pidettiin yhteensä neljä, joista kolme järjestettiin kokonaan etäyhteyksin ja yksi hybridimallilla. Osallistujia tapaamisissa oli 73–88 henkilöä. Joensuun järjestöviikkoa vietettiin ensimmäistä kertaa loka-marraskuun taitteessa. Viikolla nostettiin esiin Joensuun monipuolista järjestökenttää sekä harrastus- ja vapaaehtoistyön mahdollisuuksia. Järjestöille tarjottiin erilaisia luentoja, aamukahvitilaisuuksia sekä verkostoitumismahdollisuuksia. Jokaisella maaseutualueella järjestettiin kaksi tapaamista. Tapaamisiin osallistui alueen järjestöjä sekä asukkaita. Tapaamisissa käsiteltiin alueiden ajankohtaisia asioita.

Enon uuden alakoulun suunnitteluun liittyen järjestettiin Enossa työpajoja, joihin osallistui alueen oppilaita, opettajia, nuoria, vanhempia, järjestöjä ja yrityksiä. Työpajojen tuotoksia käytiin läpi Tilakeskuksen kanssa ja hyödynnetään koulun suunnittelussa. Työpajojen materiaalit löytyvät kaupungin verkkosivulta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä hyvinvointikertomuksen tavoitteita on viety eteenpäin. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteumasta raportointiin kasvatus- ja koulutuslautakunnalle sekä kaupunginhallitukselle marraskuussa. Hyvinvointikertomuksen toimenpiteiden toteumasta raportoidaan valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Joensuulaisten lasten ja perheiden palveluita ryhdyttiin tarkastelemaan systemisenä kokonaisuutena sekä kunnan, Siun soten, että järjestöjen osalta. Toimintaa koordinoi perhekeskusverkosto. Pilottialueiksi valikoituivat Utran, Rantakylän sekä Nepenmäen alueet. Tarkasteltavina ilmiöinä ovat olleet 4–10 –vuotiaat käytöksellään reagoivat lapset ja heidän perheensä sekä 5. - 9. -luokkalaisten koulupoissaolojen ennaltaehkäiseminen, niihin puuttuminen varhain sekä jo pidempään jatkuneisiin poissaoloihin kohdistuvat monialaiset interventiot (Sitouttava kouluyhteistyö).

Sitouttava koulu yhteistyö -hanke on osa kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi laadittua toimenpideohjelmää, joka on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriön, oikeusministeriön, sisäministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyönä. Kiusaamisen, väkivallan sekä häirinnän ehkäisemiseksi valmistetussa ohjelmassa on hyödynnetty olemassa olevia hankkeita ja arvioitu sellaisten menetelmien ja hankkeiden käyttökelpoisuutta, joiden toimivuudesta on tutkimusperusteista näyttöä.

Sitouttava koulu yhteistyö -hankkeen tavoitteena on luoda toimenpiteitä koulu yhteistyöön kiinnittämiseksi ja ennaltaehkäistä näin koulupoissaoloja. Tavoitteena on kehittää myös poissaolojen seurannan, riskiryhmien tunnistamisen, syiden selvittämisen ja varhaisen puuttumisen keinoja yhteistyössä oppilaiden ja kotien kanssa. Lisäksi hankkeessa luodaan joustavia palveluihin ohjautumisprosesseja sekä toimenpiteiden koordinoitukäytänteitä yhteistyössä oppilaiden, kotien ja monialaisen verkoston kanssa. Lukuvuonna 2021 - 2022 on aloitettu kuntakohtaisten mallien luominen OKM:n ohjauksessa ja vuonna 2022 - 2023 mallia on tarkoitus lähteä viemään käyttöön. Hankkeen tavoitteena on tulevaisuudessa ottaa kansallisesti käyttöön yksi yhteinen koulupoissaoloja ennaltaehkäisevä ja niihin puuttumismalli, joka kirjataan sekä perusopetuslakiin että valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteisiin. Hankkeessa ovat aloittaneet hankekuraattorit (1,7htv) Nepeän ja Pataluodon kouluilla.

Molemmassa ilmiöissä yhtenä painopisteenä on ollut eri kehitysympäristöjen (koti, varhaiskasvatus/ koulu ja vapaa-aika) ja eri lasten ja perheiden palveluiden yhteistoiminnan tarkastelu. Toiminnan tavoitteena on ollut saada aikaan lapsen ja perheen näkökulmasta toimiva arki etenkin erilaisten elämänmuutosten ja haasteiden kohdatessa perhettä. Tämä edellyttää työn tekemistä yhdessä sekä aikuisten että lasten sote palveluiden, varhaiskasvatuksen, koulun ja kolmannen sektorin kesken. Toisena painopisteenä on ollut luoda toiminnallisia ja osallisuuteen kutsuvia yhteisöjä (harrastamisen Suomen malli). Huomiota on kiinnitetty lasten pärjäävyyden lisäämiseen ja on kuultu heidän toiveitaan vapaa-ajan suhteen. Kolmantena painopisteenä on ollut koneoppimisen hyödyntäminen lapsiperhepalveluiden tarpeen ennakoinnin ja arvioinnin apuna paikallisia riski- ja pärjäävyystekijöitä tunnistamalla. Tämä ei vielä vuoden 2021 aikana ehtinyt alkaa.

Molempien ilmiöiden osalta on koottu eri lasten ja perheiden palveluissa toimivia keskeisiä esihenkilöitä ja kentällä toimivia työntekijöitä kuukausittain yhteen pohtimaan sitä, kuinka palveluiden tulisi jatkossa toimia. Verkostossa on mukana Joensuun lisäksi muutama siun sotien alueen kunta, Tampere ja Soite. Kehittämistoimintaa ovat olleet tukemassa ITLA sekä Oulun yliopisto.

Syyslukukauden 2021 alussa Utran koulussa alkoi Icehearts –toiminta.

Hyvinvointiohjaajia on kuluvana lukuvuonna työskennellyt kahdeksassa koulussa (Pyhäselkä, Pataluoto, Hammaslahti, Karsikko, Uimaharju, Pielisjoki, Utra sekä Heinävaara). Näistä Pataluodon, Karsikon ja Heinävaaran koulujen osalta hyvinvointiohjaajien työnkuva on sisältänyt myös nuorisotyön ja/ tai kieli- ja kulttuurityön elementtejä.

Psykologitilanne oli vuoden 2021 aikana niin valtakunnallisesti kuin Joensuunkin osalta heikko, ja avoimiin koulupsykologin tehtäviin jouduttiin palkkaamaan määräaikaaisesti koulukuraattoreita. Tämän vuoksi psykologien osalta yhteistyössä Siun sotien kanssa jouduttiin lisäämään ns. etäyhteyksin tapahtuvaa työtä mm. koulujen henkilökunnan konsultoinnin osalta.

Varhaiskasvatuksessa jatkoi hankerahoituksella seitsemän Lumiukkoa/ Lumikkia haastavasti käyttäytyvien lasten tukena. Lisäksi varhaiskasvatuksen avustajamäärä kaksinkertaistui aiempiin toimintakausiin verrattuna hankerahoituksen ansiosta.

Nuorisopalveluissa nuorten kokoontumisen tarve on näkynyt aktiivisena nuorisotilojen käyttönä jo alkuvuodesta. Nuoria on valistettu maskin käytöstä tiloissa omalla kampanjalla ja samalla muistakin jokaisen yksittäisen ihmisen vastuista suojautumisen näkökulmasta. Etsivä nuorisotyö on osallistunut aktiivisesti Ohjaamon toiminnan turvaamiseen lisäämällä fyysistä läsnäoloa tiloissa ja alkuvuodesta on viikoittain myös jalkauduttu keskustan alueelle seuraten nuorten liikkumista.

Nuorisovaltuuston vaalien jälkeen valtuusto on järjestäytynyt ja edustukset lautakuntiin on päätetty. Ryhmytyminen on ollut hankalaa rajoitusten vuoksi, mutta tapaamista on ollut Teamsin kautta ja pienemmissä ryhmissä. Virkamieskummien ensimmäinen tapaaminen on myös toteutettu yhteistyön käynnistämiseksi kaupungin organisaation sisällä.

Nuorisopalveluiden osalta nuorisotilat ovat olleet normaalisti auki koko vuoden ja nuorten tarve kokoontua ja sosiaalisten kontaktien tarve on ollut nähtävillä. Maskien käyttö on siirtynyt hyvin nuorille arjen toiminnaksi näissä oloissa ohjeiden ollessa voimassa. Nuorisokortti on mahdollistanut ajantasaisen seurannan tilojen kävijöistä ja samalla kortin omaavien nuorten määrä on kasvanut. Nuorisopalvelut palkittiin Kuntaliiton toimesta kuntatyön kehittämisestä ja nuorisokortti nähtiin innostavana kehittämistekona. Joensuun Nuorisopalvelut on mukana myös Kuntaliiton vetämässä nuorisotyön valtakunnallista tilastointijärjestelmää kehittävässä hankkeessa ohjaus- ja asiantuntijaryhmien osalta.

Ryhmässä on voimaa- oppitunnit 7-luokkalaisille on viety läpi syksyn aikana kaikilla kouluilla, ja yhteistyö koulujen kanssa on ollut muutenkin tiivistä. Rantakylän nuorisotilan siirtyminen Pataluodon koulun tiloihin on sujunut hyvin ja nuoret ovat löytäneet palveluihin.

Nuorten tarve tavata toisiaan on jatkunut koko kevään, vaikka ilmojen lämmettyä tiloissa kävijöiden määrä on jonkin verran pudonnut sen oltua koko kevään n. 2000 käyntikertaa kuukaudessa. Nuoret ovat tottuneet maskien käyttöön tiloilla ja suhtautuneet muutenkin hyvin nykyisiin olosuhteisiin ja rajoituksiin.

Etsivään nuorisotyöhön on tullut 262 ilmoitusta jo alkuvuoden aikana, joka kertoo nuorten haastavista tilanteista vahvasti toisen asteen koulutuksen puolella. Nuorten työpajallakin alkuvuodesta nuoria on ollut jo 77 nuorta. Nuorisovaltuuston toiminta on ollut aktiivista koko vuoden, vaikka kokousrajoitukset ovatkin toimintaa hieman häirinneet. Nuorten päihde- ja mielenterveys teemaa on viety eteenpäin yhdessä Siun Soten kanssa neuvotellen ja yrittäen löytää keinoja palveluihin pääsemiseksi.

Poliisiin Ankkuriryhmän osalta yhteistyötä on vahvistettu ja yksi etsivä nuorisotyöntekijä on siirtynyt kokoaikaisesti ryhmään erityisnuorisotyöntekijän lisäksi. Toiminnalla kehitetään päihde- ja rikosnuorten sekä perheiden yksilöllistä tuen saantia.

Nuorisopalvelujen alueelliset tilatoimintoinninnat käynnistyivät syksyllä normaalisti. Henkilöstövaihdokset ovat jossain määrin hidastaneet tilojen avaamista. Vastaavan ohjaajan vaihtuminen ja yhden etsivän nuorisotyöntekijän siirtyminen määräaikaisesti hyvinvointiohjaajan tehtäviin vaikuttivat

syksyn toiminnan aloitukseen. Syksyn aikana on käynnistetty myös nuorisopalveluiden henkilöstön TVA-prosessi.

Suomen harrastamisen mallin toiminnan käynnistäminen tuli osaksi nuorisopalveluiden toimintaa ja kerhoja on käynnistetty aktiivisesti. Nuortenjoensuu.fi sivuston toimintaa kehitetty mallin ohessa etsien entistä parempia tapoja toimia lasten ja nuorten palvelujen kokoajana.

Nuorisovaltuuston nuoret ovat aktiivisesti laatineet tulevan vuoden suunnitelmaa ja vuosikelloa sekä suurena pääteemana on jatkettu nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen liittyvää toimintaa. Toimintasuunnitelmaa on käyty esittelemässä myös kaupungin johtoryhmälle.

Kaupungin sisäisesti on käyty läpi oppivelvollisuuslain mukanaan tuomia haasteita ja laadittu kaupungin ohjeet yhteisistä toimintatavoista sekä Ohjaamon ja etsivän työn rooleista.

Sinkkolan kesätoiminnot saatiin vietyä läpi lähes normaalisti ja ihmisten tarve palveluihin näkyi aktiivisena osallistumisena niin pihan perustoimintoihin, kuin teatterinkin esityksiin. Sirkkalan liikuntakeskuksen ja Enon uuden koulun suunnittelussa on oltu mukana ja pohdittu tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia. Harrastepankin toiminta on ollut hyvin kysyttyä ja ryhmät ovat toimineet aktiivisesti.

Nuorisopalveluissa eri kaupungin alueilla on ollut nuorten toimesta koko syksyn ajan paljon erilaista häiriökäyttäytymistä ja vahingontekoja. Levottomuus on näkynyt kouluilla ja vapaa-ajassa. Viestejä on tullut asiasta niin vanhemmilta, kuin alueilla työskenteleviltä aikuisilta. Joillain alueilla on pidetty yhteisiä palaverieja rehtoreiden ja muiden alueella lasten- ja nuorten kanssa työskentelevien osalta, kuten esimerkiksi Rantakylä-Utra alueella. Rantakylän osalta nuorisopalveluissa on alueelle kohdistettu jalkautuvaa toimintaa yhdessä seurakunnan Saapas-toiminnan kanssa. Reijolassa koulun ja päiväkodin alueille on lisätty kameravalvontaa ja valaistusta. Jalkautuvan työn tehostamiseksi on AVI:lle jätetty avustushakemus lisäresurssien saamiseksi, mutta avustusta ei saatu. Poliisin Ankuriryhmä on käynyt tilannetta läpi myös tilakeskuksen ja teknisen toimen kanssa.

Avoimessa toiminnassa nuorten käyntikertoja kirjattu marraskuussa n. 1900 ja toiminta ollut syksyn mallin mukaisesti aktiivista. Nuorten levottomuus ja häiriökäyttäytyminen on näkynyt myös monilla toimitiloilla loppuvuodenkin aikana ja haastavat henkilöstöä. Aikuisten tarve tiloilla on näkyvää ja nykyisillä resursseilla laadukkaan työn tekeminen nuorten kanssa on haasteellista.

Koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen oppimiseroja tasaavan Korona I-hanke päättyi 31.12.2021. Hankkeesta saatu rahoitus 1,32 M€ jakautui vuosille 2020 ja 2021. Vuoden 2021 rahoitusosuus varhaiskasvatuksen osalta oli 320 000 euroa ja koulutuspalveluiden osalta noin 700 000 euroa. Rahoituksella tuettiin rahoitusehtojen mukaisesti varhaiskasvatuksen ryhmissä tapahtuvaa lapsien tukea ja henkilöstön digiosaamiseen tähtäviä toimia. Esi- ja perusopetuksen osalta rahoitettiin tukiovetusta, S2-opetusta ja erityistä tukea tarvitsevia oppilaita mm. palkkaamalla kouluikäisten oppilaiden opettajia. Kesäkuussa OKM asetti haettavaksi uuden avustuksen pandemian aiheuttamien oppimiserojen kaventamiseen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. ja syksyllä kaupunki sai myönteisen avustuspäätöksen. Saatu avustussumma Korona II-hankkeelle on 226 000 euroa ja hakemus kattaa myös normaalikoulut, joille kohdennettava osuus on 20 000 euroa. Rahoituksen käyttö aloitetaan 1.1.2022 Korona I-hankkeen päättyttyä.

Varhaiskasvatuksessa käynnistyi toukokuussa OPH:n erityisavustuksella (Innovatiiviset oppimisympäristöt) rahoitettava vuorovaikutushanke, jonka tavoitteena on kehittää vuorovaikutuksen laatua

pilottipäiväkodeissa. Hankkeessa työskentelee kaksi vuorovaikutuskehittäjää. Hanke on edennyt vuonna 2021 suunnitelman mukaisesti: työskentely on käynnistynyt jokaisessa pilottipäiväkodissa (9 kpl) räätälöidysti kunkin yksikön tarpeiden mukaisesti. Kaikille pilottiyksiköille yhteisenä teemana on käsitelty KARVI:n laatuksiteerit laadukkaana vuorovaikutuksen näkökulmasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joensuun vastuulla olevalle maakunnalliselle sairaalaopetukselle 148 000 euron erityisavustuksen konsultatiivisen sairaalaopetuksen lisäämiseksi vuosille 2021 - 2022. Toiminnalla vahvistetaan ehkäisevää ja varhaisen tuen toimintakulttuuria, monialaista työtä ja siten inklusiota koko maakunnan alueella.

Valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadunkehittämiseen vuosille 2021 - 2022 saatiin 1,28 M€ euroa. Rahoitusta on haettu aggressiivisesti käyttäytyvien lasten tukemiseen (Lumiukot ja Lumikit), sosionomien, avustajien sekä S2 -opettajan palkkaamiseen.

Vastaavaa valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021 - 2022 saatiin 825 000 euroa. Tässä kumppanina on myös Normaalkoulu. Hankerahoituksella jatketaan edellisinä vuosina aloitettujen erilaista tukea tarvitsevien oppilaiden joustavien opetusjärjestelyiden kehittämistä lähikouluihin. Uutena kokeiluna on löytää malli koulua käymättömien oppilaiden kiinnittämiseksi takaisin kouluun.

Joensuussa on myös aloitettu hanke (Sitouttava kouluyhteistyö), joka tähtää toisaalta koulupoissaolojen ennaltaehkäisyyn, mutta toisaalta tavoitteena on luoda puuttumismalli myös hyvinkin pitkälle edenneiden koulupoissaolijoiden tukemiseksi yhdessä eri toimijoiden kanssa. Mallia luodaan yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Karvin kanssa ja tavoitteena on luoda valtakunnallisesti käyttöön otettava toimintamalli. Tässä hankkeessa on mukana Joensuun lisäksi normaalkoulu, Kuopio, Kontiolahti, Mikkeli ja Pieksämäki. Tähän saimme konsortiolle yhteensä 450 000 euroa vuosille 2021-2023.

OKM:n Harrastamisen Suomen mallin hausta Joensuu sai 148 000 euroa, haettu summa oli 180 000 euroa. Omarahoituksen kanssa hankkeen kokonaisarvo on 185 000 euroa. Rahoituksella järjestettiin syyslukukauden 2021 aikana kerhotoimintaa 25 koululla (ml. 4 yksityiskoulua) ja toiminnan piirissä on noin 6300 oppilasta.

Lapsiystävällinen kunta -työskentely pääsi kunnolla käyntiin keväällä 2021 nykytilan kartoituksella. Kartoituksen pohjalta valittiin viisi kehittämistavoitetta vuosille 2022-2023, jotka kaupunginhallitus vahvisti kokouksessaan syksyllä. Kehittämistavoitteista laadittiin toimintasuunnitelma, jonka Unicef alustavasti hyväksyi. Tavoitteiden ympärille koottujen tavoitetyöryhmien työskentely on alkanut ja osa toimenpiteistä käynnistetty etujassa.

Varhaiskasvatuksen harjoittelutoiminnan järjestely keskitettiin kaupungilla hyvinvoinnin edistämisen palvelujen koordinaattorille, jotta varmistetaan harjoittelujen (n. 350 jaksoa /vuosi) jakautuminen tasaisesti eri yksiköihin ja vähennetään päiväkodin johtajille tulevien yhteydenottojen määrää. Harjoittelutoiminnan koordinoimiseksi päätettiin hankkia harjoittelupaikkojen organisointia automatisoiva järjestelmä. Järjestelmän koodaus ja kehitystyö alkoi marraskuussa ja sitä päästään testaamaan alkukevästä. Hankinnan kokonaiskustannus on 8600e, josta Joensuun kaupungin osuus on 4 100 euroa, UEF:n 2 000 euroa, Riverian 2 000 euroa ja Karelian 500 euroa.

Luottamushenkilöiden aloitteesta perustettu kiusaamisen vastainen työryhmä kootti marraskuussa ja aloitti työskentelynsä nykytilanteen kartoituksella. Työskentely jatkuu keväällä 2022.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	Toteuma
Kehittämispalvelut				
Toimintatulot	20 150	0	0	4 905
Toimintamenot	-427 217	-366 800	-383 800	-314 519
Toimintakate	-407 067	-366 800	-383 800	-309 614
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	2 277 115	1 117 000	3 900 000	3 659 566
Toimintamenot	-2 421 377	-1 140 300	-3 923 000	-3 983 862
Toimintakate	-144 262	-23 300	-23 000	-324 296
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	167 342	170 600	170 600	197 598
Toimintamenot	-1 647 295	-1 702 700	-1 702 700	-1 705 378
Toimintakate	-1 479 953	-1 532 100	-1 532 100	-1 507 780
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä		460	460	467
€/lapsi		-1 096	-1 096	
Toimintatulot		25 000	25 000	66 335
Toimintamenot		-529 300	-537 300	-522 415
Toimintakate		-504 300	-512 300	-456 080
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	459 639	343 000	343 000	553 089
Toimintamenot	-6 107 576	-12 700 700	-11 396 700	-11 166 002
Toimintakate	-5 647 937	-12 357 700	-11 053 700	-10 612 913
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	144	359	359	247
Toimintatulot	2 924 246	1 655 600	4 438 600	4 481 493
Toimintamenot	-10 603 465	-16 439 800	-17 943 500	-17 692 176
Toimintakate	-7 679 219	-14 784 200	-13 504 900	-13 210 682
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut sisältää 15 htv:tä hanketyötä, jotka vakituisesti ovat koulutuspalveluissa				
* Aamu- ja iltapäivätoiminta v. 2020 koulutuspalveluissa, v.2021 hyvinvoinnin edistämisen palveluissa				
** htv toteumat tulosalueiden välillä eivät tule järjestelmästä oikein				

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 655 600	2 783 000	4 438 600	4 481 493	42 893
Toimintakulut	-16 439 800	-1 503 700	-17 943 500	-17 692 176	251 324
Toimintakate	-14 784 200	1 279 300	-13 504 900	-13 210 682	294 218

410 Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: koulutusjohtaja Olli Kauppinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus (pois lukien erityisopetus) ja lukiokoulutus. Tehtävänä on oppilaiden kasvatus ja opetus yhteistyössä kodin kanssa sekä jatko-opintovalmiuksien takaaminen.

Katsaus toimintavuoteen 2021

Koulutuspalvelut ja koulut saavuttivat päättyneen strategiakauden toiminnalliset tavoitteet ja kevään 2021 aikana valmisteltiin osallistavassa prosessissa käynnistyneen strategiakauden koulutuspalvelujen painopisteiden toiminnallisia tavoitteita ja niiden vaatimia toimenpiteitä seuraaville neljälle vuodelle.

Lukuvuoden 2021 – 2022 alussa kaupungin peruskouluissa oli yhteensä 5325 oppilasta ja kaupungin lukioissa 1443 opiskelijaa sisältäen aikuislukion 204 opiskelijaa. Peruskouluissa oppilasmäärä oli 133 oppilasta vähemmän kuin lukuvuoden 2020 - 2021 alussa. Nuorten lukiokoulutuksen aloituspaikat säilyivät aiempien vuosien tasolla 404 opiskelijassa, opiskelijoita oli 5 vähemmän kuin edellisenä lukuvuotena.

Koulutuspalvelujen opetushenkilöstön määrä oli syyskuussa 2021 yhteensä 495. Opetushenkilöstö koostuu lehtoreista, luokanopettajista sekä pää- ja sivutoimisista tuntiopettajista. Opettajien määrä vaihtelee vuosittain vähän etenkin määräraikaisten opettajien osalta (sijaiset, muut määräraikaiset).

Toistaiseksi ja määräraikaisesti palkattavat opettajat rekrytoitiin keväällä maaliskuussa—toukokuussa. Keväällä 2021 toistaiseksi täytettäviä virkatehtäviä oli avoimessa haussa 38, näihin haastateltiin 160 hakijaa. Hakemuksia tehtäviin tuli yhteensä noin 1 500 (sisältää yleis- ja erityisopetuksen tehtävät).

Koulujen henkilöstö ja hallinnon asiantuntijat osoittivat vuoden aikana erinomaista sitoutumista ja venymistä pandemian aiheuttamissa vaativissa olosuhteissa.

Maaliskuun 2021 alussa käynnistettiin Koulutuspalvelujen vuosittaisten pääprosessien sekä niihin liittyvien tehtävien ja delegointien sekä TEAMSin kansiorakenteen päivitys. Tavoitteena verkkopohjaisen TEAMSin käytössä on koulutuspalvelujen rehtorien ja hallinnon sekä keskeisimpien muiden palvelualueiden esimiesten yhteinen tilannekuva ja toiminta samaan suuntaan. Päivitystarve johtui ennen kaikkea kaupungin hallinnon keskittämisestä ja Hyvinvoinnin toimialan sisäisistä henkilöstö- ja esimiesmuutoksista.

Koulutuspalvelujen talouden vakauttaminen on kesken ja sitä jatketaan vuonna 2022. Merkittävimmät kehittämiskohteet ovat kustannusten kohdentuminen oikein koulutuspalvelujen ja muiden hyvinvoinnin palvelujen välillä sekä koulujen budjetoinnin oikeellisuus.

Vuoden 2021 painopiste koulutuspalvelujen käytännön työskentelyssä on ollut Covid-19 pandemian aiheuttaman poikkeustilanteen mallikas hoitaminen.

Kouluissa oli 12.1.2021 alkaen käytössä maskit henkilökunnalla ja oppilailla 6.luokasta alkaen. Lisäksi kaikille koulukuljetuksessa oleville jaettiin maskit. Lukioissa maskien käyttö oli alkanut jo 23.11.2020. Lisäksi kouluissa noudatettiin valtakunnallisia terveys- ja turvallisuusohjeita.

Valtakunnallisesti siirryttiin etäopetukseen yläkouluissa ja lukioissa 8.3.-26.3.2021. Joensuussakin varauduttiin etäopetukseen ja ruokajakeluun, mutta jatkettiin kaikissa kouluissa lähiopetuksella talviloman (8.3.–14.3.) jälkeen, koska Pohjois-Karjala ja Joensuu olivat perustasolla.

Kevään ja syksyn 2021 ylioppilaskirjoitukset järjestettiin onnistuneesti terveysturvallisuusohjeita noudattaen.

Kevään opintoretket toteutettiin pääsääntöisesti kaupungin sisällä lukuvuoden loppuun saakka. Penkkariajelut peruttiin keväältä 2021 ja vanhojen tanssit siirrettiin helmikuulta toukokuulle (12.5.2021) lukiodien sisäiseksi tapahtumiksi ilman koulun ulkopuolista yleisöä. Suomen suven avaus pidettiin virtuaalisena.

Peruskoulujen kevätjuhlat 5.6. olivat koulun sisäisiä tapahtumia, joten huoltajia tai muita koulun ulkopuolisia ei osallistunut juhlaan. Lakkiaiset järjestettiin kouluittain noudattaen AVIn päätöstä yleisötilaisuudesta.

Koulujen syyslukukauden aloitusta leimasi edelleen pandemiasta johtuvat poikkeusjärjestelyt. Voimassa olivat kevään 2021 poikkeusjärjestelyt ja maskien käyttö. Valtakunnallisen linjan mukaisesti maskien käytöstä ja muista rajoituksista luovuttiin 1.11.2021. Valtakunnallisen tilanteen heikennyttyä joululomille lähettäessä kouluissa varauduttiin AVI:n suosituksesta etäopetukseen ja ruokajakeluun, vaikka Joensuu ei vielä kuulunut leviämisalueisiin.

Kevätlukukauden 2021 aikana oli yhteensä 166 peruskoululaista etäopetuksessa. Etenkin loka-marraskuussa tilanne heikkeni kaupungin kouluissa, mutta marraskuun lopussa tapausmäärät lähtivät laskuun. Syyslukukauden aikana oli yhteensä 339 peruskoululaista etäopetuksessa.

Lukioiden poikkeusolojen tasoittamiseen saatiin vuosille 2021 – 2023 Opetushallituksen hankerahaa 0,5M€, jolla jaetaan opetusryhmiä pienemmiksi, lisätään yhteisopettajuutta sekä annetaan tukikursseja etenkin kielissä ja matematiikassa. Lisäksi resurssia suunnataan opiskelijoiden fyysisen kunnan parantamiseen, työergonomiaan, opiskelutaitojen ohjaamiseen, elämänhallinnan taitojen kehittämiseen ja yhteisöllisiin tapahtumiin.

Perusopetuksen vastaavat hankerahoitukset (1,1M€) vuosille 2021 – 2022 suunnataan koulutuspalveluissa tukiopetukseen sekä kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden tukemiseen. Lisäksi hyvinvoinnin edistämisen palvelut käyttävät rahoitusta oppilaiden tukitoimenpiteisiin.

Oppivelvollisuuden laajennus sekä lukioiden päivitetty opetussuunnitelmat astuivat voimaan 1.8.2021 koskien ensivaiheessa lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita. Nämä normimuutokset lisäävät kunnan velvoitteita, muun muassa valvonta, ilmainen oppimateriaali sekä oppilashuollon, ohjauksen ja erityisen tuen palvelujen osalta. Joensuun kaupunki lisäsi lukioiden opiskelijoiden ohjaukseen ja erityisopetukseen kaksi henkilötyövuotta sekä nimesi oppivelvollisuuden valvontaan koordinoivan opinto-ohjaajan.

Maaliskuussa Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi oppivelvollisuuden laajennukseen liittyen 68 000 euroa perusopetuksen ohjauksen kehittämiseen (OHJUS-hanke) vuosille 2021-2022. Tavoitteena on luoda yhteiset käytänteet tiedonsiirtoon ja sekä kehittää perusasteen ja toisen asteen nivelvaihetta tukevia toimintatapoja ja tehostetun ohjauksen käytänteitä. Hanke on seudullinen yhteishanke, jossa ovat Joensuun lisäksi mukana Ilomantsi, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi sekä Rantakylän ja Tulliportin normaalikoulut. Hankkeen kokonaisbudjetti on 85 500 euroa, josta omarahoitusosuus 20 %. Omarahoitusosuus jaettiin perusopetuksen oppilasmäärän suhteessa.

Maalis-huhtikuussa 2021 päivitettiin oppivelvollisuuden laajennukseen liittyen viranhaltijoiden tehtävät ja vastuut. Päivitys koski koululutusjohtajaa, kieli- ja kulttuuriryhmien koordinaattoria, opinto-ohjaajia sekä kaupungin koordinoivaa opinto-ohjaajaa. Valtakunnalliseen valvonnan ja ohjauksen Valpas-tietojärjestelmään perustettiin tarvittavat koulutuspalvelujen käyttäjäryhmät. Näille ryhmille suunnattiin valtakunnallisesti tiedotusta ja koulutusta huhtikuusta alkaen.

Joulukuussa 2021 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joensuun kaupungille järjestämisluvan Tutkintokoulutuksen valmentavaan koulutukseen (TUVA) syksystä 2022 alkaen. Oppivelvollisuuden laajennuksessa TUVA korvaa aiemman Joensuun kaupungin järjestämän perusopetuksen lisäopetuksen ("kymppi") ja lukioon valmentavan koulutuksen (LUVA). Joensuun kaupungin TUVA järjestetään yhteistyössä Riverian ammatillisen TUVA:n kanssa.

Opetushallitus uudisti perusopetuksen opetussuunnitelman arviointiluvun, jonka johdosta seudulliseen opetussuunnitelmaan sekä todistuksiin tehtiin tarvittavat muutokset. Opettajat ovat saaneet koulutusta ja ohjausta uusista arvioinnin linjauksista.

Opetushallituksen rahoittama ICT-tutoropettajatoiminta vakiinnutettiin osaksi Joensuun peruskoulujen toimintaa. Hankekausi päättyi 31.7.2021 ja koulut jatkoivat tutoropettajien toimintaa osana omaa perustoimintaansa lukuvuonna 2021 - 2022. Mediakeskus jatkaa tutoropettajatyön tukemista ja tutoropettajien kouluttamista.

Keväällä jatkettiin kiertävien ohjaajien ja opettajien tukea eri koulujen kieli- ja kulttuuriryhmien (kieku) oppilaille sekä varhaiskasvatuksen S2-lapsille. Poikkeusoloissa on kehitetty paljon uusia toimintamalleja sekä opetusmateriaaleja eri kohderyhmille. Kieku-tiimissä käännettiin pandemiaan liittyen koko kaupungin ja koulutuspalvelujen omia tiedotteita merkittävä määrä. Kesällä järjestettiin eri puolilla kaupunkia päiväleiritoimintaa, nuorten toimintaa, perheteroimintaa, naisten ja lasten toimintaa sekä yhteistyössä maahanmuuttajapalvelujen kanssa myös nonstop-kielikursseja eri tasoryhmille. Syksyllä jatkettiin Perhekoulua, naisten ja lasten toimintaa sekä kielikursseja.

Globaalin kestävän tulevaisuuden -tiimissä suunniteltiin ja toteutettiin koulutuksia ja tapahtumia kaikille kouluasteille, henkilöstölle sekä kuntalaisille. Valoa tulevaisuuteen -tapahtuma toteutettiin joulukuussa yhteistyössä ENO-verkkokoulun ja muiden yhteistyötahojen kanssa Utransaassa. Lisäksi järjestettiin etäkoulutuksina kielitietoisuuden opetuksen koulutusta ja lähikoulutuksena teemapäivä alueellisessa koulutuksessa. Oppilaille suunniteltiin kiusaamisen ja rasismien vastaisia työpajoja.

Valmistavan opetuksen oppilasmäärän lisääntymisen takia perustettiin marraskuussa neljäs alakoulun valmistavan opetuksen (VALO) ryhmä Noljakan koululle. Oman äidinkielen uusina opetusryhminä perustettiin hollannin ja ranskan ryhmät sekä lisäryhmiä arabiaan.

Lyseon lukion ja Aikuislukion toiminta käynnistyi uusissa tiloissa Joensuun tiedepuistolla tammikuun 2021 alussa. Tämän jälkeen aikuisten perusopetuksen noin 50 oppilasta siirtyivät Konservatorion B-rakennuksesta vanhan lyseon lukion toisen kerroksen tiloihin.

Pielisjoen koulun toisen vaiheen suunnittelu aloitettiin tammikuussa 2021. Nämä Sirkkala -rakennuksen kakkosvaiheen muutostyöt valmistuvat syyslukukauden alkuun 2023, josta alkaen Niittylahden ja Reijolan koulujen oppilaiden yläkoulu on Pielisjoen koulu. Lisäksi syksyllä 2021 käynnistyi niin kutsutun Riikosen hallin suunnittelu Sirkkalan liikuntakeskukseksi. Liikuntakeskuksen yhteyteen rakennetaan Pielisjoen koulun musiikin- ja liikunnanopetuksen tilat.

Karsikon kolmisarjaisen alakoulun rakentaminen käynnistyi tammikuussa 2021. Tavoitteena oli, että uusi koulu valmistuu syyslukukauden alkuun 2022. Joulukuussa 2021 kuitenkin ilmeni, että rakennustyöt valmistuvat vasta heinäkuun lopussa 2022, jonka jälkeen käynnistyy koulun varustaminen ja tuulettuminen. Koulutyö alkaa näillä näkymin syysloman (vko 42) 2022 jälkeen.

Utran koululle tuli kesällä 2021 kolme uutta moduulikoululuokkaa aiemmin toimitettujen moduulitilojen yhteyteen.

Syyslukukauden 2021 alusta alkaen Heinävaaran päiväkodin ja koulun esioppilaat olivat yhdessä ryhmässä koululla, jossa järjestettiin myös aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta sitä tarvitseville esioppilaille.

Karhunmäen koulun lisäsiirtotilojen kilpailutus aloitettiin lokakuussa 2021. Toimitus tapahtuu syksystä 2022 alkaen. Tämän jälkeen Karhunmäen koulun pihapiiriin ei enää sovi siirtotiloja.

Enon koulun hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.12.2021. Koulutyö alkaa uusissa tiloissa syksyllä 2024. Enon koulukeskuksen yläkoulurakennus (A-rakennus) purettiin kesän 2021 aikana. Näin valmistauduttiin uuteen koulurakennukseen.

Kaupunginvaltuusto päätti aikaistaa 13.12.2021 talousarvion käsittelyssä Hammaslahden koulun valmistumisen vuoteen 2024. Hankesuunnitelma tehdään vuoden 2022 aikana.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

410 Koulutuspalvelut				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	591 445	240 000	240 000	640 777
Toimintamenot	-5 687 008	-5 700 000	-6 122 000	-6 704 055
Toimintakate	-5 095 563	-5 460 000	-5 882 000	-6 063 279
Esiopetus *				
Oppilaat kaupungin kouluissa	77	100	100	82
€/oppilas	-4 109	-4 000	-4 000	-4 089
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-316 413	-400 000	-400 000	-335 267
Toimintakate	-316 413	-400 000	-400 000	-335 267
Perusopetus				
Oppilaat, omat koulut	5 458	5 370	5 370	5334
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 319	1 356	1 356	1319
€/oppilas	-7 880	-6 910	-7 152	-7 592
Toimintatulot	376 889	450 000	450 000	438 108
Toimintamenot	-53 777 336	-46 924 800	-48 554 800	-50 949 302
Toimintakate	-53 400 447	-46 474 800	-48 104 800	-50 511 194
Lukio				
Opiskelijat	1 448	1 440	1 450	1438
€/opiskelija	-6 100	-6 351	-6 935	-6 455
Toimintatulot	108 715	100 000	100 000	126 029
Toimintamenot	-8 941 117	-9 245 600	-10 155 600	-9 407 886
Toimintakate	-8 832 402	-9 145 600	-10 055 600	-9 281 857
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	579	482	482	578
Toimintatulot	1 130 954	790 000	790 000	1 204 914
Toimintamenot	-69 267 510	-62 270 400	-65 232 400	-67 396 510
Toimintakate	-68 136 556	-61 480 400	-64 442 400	-66 191 596

* Perusopetuksen esiopetuksen kustannukset on arvioitu tilastouudistuksen vuoksi

Koulutuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	790 000	0	790 000	1 204 914	414 914
Toimintakulut	-62 270 400	-2 962 000	-65 232 400	-67 396 510	-2 164 110
Toimintakate	-61 480 400	-2 962 000	-64 442 400	-66 191 596	-1 749 196

Sitovuustason ylityksen selitys:

Ylitys on 1,75M€.

- Asiakaspalvelujen ostot (joensuulainen muiden koulutuksen järjestäjien opetuksessa) 0,6M€, syynä lapsimäärän kasvu ja indeksikorotus.
- Elintarvikkeiden kustannusten nousu 0,4M€ suhteessa talousarvioon.
- Hyvinvoinnin edistämisen palvelujen henkilöstökustannuksia on kirjautunut koulutuspalveluihin organisaatiouudistuksen seurauksena 0,3M€.

- Kuljetuskustannukset 0,25M€ arvioitua suuremmat.
- Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus 0,2M€, joka korvataan kaupungille takautuvasti.

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Tilivelvollinen:

palvelujohtaja Juhani Junnilainen 1.1. – 25.7.2021

vs. palvelujohtaja Irja Seppänen 2.8.2021– 31.12.2021

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhe-päiväkodissa ja avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä. Varhaiskasvatusta antavat kunnallisten yksiköiden ohella myös yksityiset palveluntuottajat. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona.

Katsaus toimintavuoteen 2021

Koronapandemia näkyi ja tuntui varhaiskasvatuspalveluissa koko vuoden. Se aiheutti muuttuvia ohjeistuksia ja rajoituksia sekä lasten, huoltajien että henkilöstön toimintaan. Erityisiä haasteita se toi esihenkilöille: kuinka pysyä säädetyissä henkilöstömitoituksissa ja mistä saada sijaisia sekä lyhyempiin että pidempiin sijaisuuksiin. Tämä oli esihenkilöiden joka-aamuinen huoli ja tehtävä vuoden 2021 aikana, kun korona-altistumiset ja -sairastumiset, asetetut karanteenit, tilapäiset hoitovapaat sekä muut sairauspoissaolot aiheuttivat työvoimapulan. Näistä haasteista esihenkilöt kuitenkin selvisivät hyvin, suunnittelemalla, organisoimalla, yhteistyöllä ja sinnikkyydellä, eikä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksista poikettu.

Kaksivuotinen esiopetuksen kokeilu alkoi koko valtakunnassa 1.8.2021 ja se jatkuu toukokuuhun 2024 saakka. Joensuussa kokeiluun osallistuivat ja osallistuvat edelleen kahdeksan päiväkotia sekä yksi yksityinen päiväkoti: Kanervalan, Marjalan, Pajakadun, Petäikkölän, Reijolan, Sinkkolan, Sou-tajanpuiston ja Utran päiväkodit sekä yksityisistä päiväkodeista Pilke Marjalan päiväkoti. Joensuun kaupungin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma hyväksyttiin Kasvatus- ja koulutuslautakunnassa 17.6.2021. Lokakuussa toteutettiin kokeilussa olevien lasten kanssa lähtötasomittaukset. Nämä lähtötasomittaukset toteutetaan jokaisena kokeiluvuoden syksynä. Kaikki kokeilukunnat saivat valtionavustusta esiopetukseen osallistuvien lasten ensimmäisestä esiopetusvuodesta kertakorvauksena. Joensuun kaupunki sai kokeiluun liittyen valtionavusta neljälle vuodelle joulukuussa 2021 yhteensä 130 000 euroa. Kokeiluun osallistui Joensuun kaupungissa 120 lasta eli noin viidesosa 2016 syntyneistä lapsista.

Kesäkuun lautakunnassa merkittiin tiedoksi Joensuun varhaiskasvatuksen arviointiraportti 2021 ja arviointisuunnitelma 2021–2022. Raportissa tuli esille, että huoltajat olivat tyytyväisiä lapsensa varhaiskasvatuspaikan toimintaan ja kokivat, että varhaiskasvatuspaikan henkilökunta oli ammattitaitoista ja lasta huomioivaa. Varhaiskasvatuspaikassa toiminta oli huoltajien mielestä tavoitteellista, monipuolista, kehittävää sekä lapsen kasvua ja kehitystä edistävää. Huoltajat kuitenkin toivoivat, että henkilökunta kertoisi lapsen päivästä sekä toiminnan tavoitteista vielä tarkemmin ja enemmän sekä henkilökunnan pysyvyyttä. Tähän huoltajien toiveeseen pyrittiin vastaamaan jo syksyn aikana, sillä varhaiskasvatuksen painopisteinä toimintavuonna 2021–2022 on huoltajien ja työntekijöiden välisen vuorovaikutuksen kehittäminen sekä esiopetuksessa lasten matemaattisten taitojen vahvistaminen. Myös turvallisuus varhaiskasvatuksessa nostettiin erityisen huomion kohteeksi.

Varhaiskasvatuksessa otettiin vuoden 2021 aikana käyttöön henkilöstön uudet nimikkeet: varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, perhepäivähoidon esihenkilö ja päiväkodin apulaisjohtaja. Koska varhaiskasvatuksessa oli jatkuva tarve sijaisista sekä vakituisista työntekijöistä, henkilöstön rekrytointiin panostettiin erityisesti syksyn toimintakauden aikana, jolloin isoja hakuja tehtiin useita. Varhaiskasvatukseen avattiin myös jatkuva haku varhaiskasvatuksen opettajille (Laura-järjestelmä ja Tuudo). Joulukuussa varhaiskasvatuksessa vakinaistettiin noin 10 varhaiskasvatuksen opettajaa ja yli 50 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa yhdessä henkilöstöpalvelujen kanssa. Myös päiväkodin johtajien työmääriä tarkasteltiin syksyn aikana ja sisäisen kehittämisen kohteeksi nousi varhaiskasvatuksen johtajuuden hajauttaminen. Käytännössä tämä tarkoitti, että varhaiskasvatukseen tuli kaksi uutta päiväkodin johtajan virkaa lisää.

Elokuussa avasi ovensa kaksi yksityistä päiväkotia eli kristillinen päiväkotiki Riemu Kanervalassa ja Pilke Pihlaja Hukanhaudalla. Gävlenlinnan päiväkodissa toiminta päättyi hetkellisesti 7.6.2021, sillä heinäkuussa Kettuvaaran siirtopäiväkodin tiloissa tapahtui vesivahinko ja Kettuvaaran molemmat ryhmät jouduttiin siirtämään Gävlenlinnan päiväkodin jo suljettuihin tiloihin. Gävlenlinnan päiväkotiki on käytössä nyt 16.10.2022 asti. Kettuvaarantien moduulitiloja ei oteta enää käyttöön. Syyskuussa linjattiin myös, että Karsikon uuteen kouluun 1.8.2022 alkaen siirtyy kolme esiopetusryhmää Kettuvaarantien ja Pajakadun päiväkodeista. Näistä Karsikon koulun esiopetusryhmistä, sekä esiopetuksesta että täydentävästä varhaiskasvatuksesta, vastaa varhaiskasvatuspalvelut. Marraskuussa palveluverkkotarkastelun tuloksena päätettiin, että Mutalan päiväkotiki jatkaa vielä toimintavuoden 2022–2023.

Varhaiskasvatustaloutta muutettiin 1.8.2021 alkaen henkilömitoitukseen liittyen. Lakiin lisättiin myös henkilöstön ilmoitusvelvollisuus. Henkilöstömitoituksella tarkoitetaan sitä, kuinka monta kasvattajaa tarvitaan yhtä lapsiryhmää kohden. Lain mukaan varhaiskasvatuksen ryhmissä henkilömitoituksesta poikkeaminen ei ollut enää mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä, ei edes äkillisten tai yllättävien poissaolojen vuoksi. Ilmoitusvelvollisuus taas tarkoitti sitä, että varhaiskasvatuksessa työskentelevän työ- tai virkasuhteisen henkilön oli ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomasi epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitus tuli tehdä kirjallisesti esimiehelle. Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa tehtiin kolme ilmoitusta syksyn 2021 aikana. Myös varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin 1.8.2021 alkaen ja kuntia ohjeistettiin huomioimaan maksutuottojen väheneminen talousarvioissaan (26 %).

Elokuussa aloitettiin Joensuun kaupungin oman varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen, sillä kesäkuussa 2021 tehtiin päätös Joensuun kaupungin irtaantumisesta Joensuun seudun

varhaiskasvatussuunnitelmasta 31.7.2022 alkaen. Uusi Joensuun kaupungin oma varhaiskasvatussuunnitelma tulee ottaa käyttöön 1.8.2022. Oma varhaiskasvatussuunnitelma tulee sisältämään varhaiskasvatukseen tehtävät muutokset 1.8.2022 alkaen, jotka koskevat varhaiskasvatuksessa lapselle annettavaa tukea.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus teki syksyllä linjauksen, että se ei lähde mukaan uusiin hankkeisiin toimintavuoden 2021 – 2022 aikana, vaan keskittyy jo sovittujen hankkeiden läpi viemiseen ja oman perustehtävänsä toteuttamiseen. Varhaiskasvatuksessa käynnistyi vuoden 2021 aikana kaksi hanketta eli Vuorovaikutus-hanke ja seudullinen yhteistyöhanke Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen varhaiskasvatuksessa (Liperin kunta hallinnoi). Näistä päätökset oli tehty jo aikaisemmin. Vuorovaikutus-hankkeessa oli ja on edelleen mukana yhdeksän päiväkotia ja sitä toteutettiin koulutuksellisen ja työnohjauksellisen otteen kautta. Hanke tuki laajasti varhaiskasvatuksen painopisteitä. Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen varhaiskasvatuksessa-hankkeessa on kolme pilottipäiväkotia, Kaislan, Tarpojan ja Sinkkolan päiväkodit. Hankkeessa vahvistetaan ja kehitetään uusia yleisen tuen muotoja, joita viedään pilottipäiväkodeista toisiin päiväkoteihin työntekijöiden lyhytaikaisten vaihtojen avulla.

Joulukuussa 2021 varhaiskasvatuksessa oli lapsia yhteensä 3 166. Näistä lapsista yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 766 lasta eli 24 %. Kaikista päiväkotien paikoista, joita oli yhteensä 2 958 paikkaa, yksityisiä hoitopaikkoja oli 819 eli 28 %. Esioppilaita varhaiskasvatuksessa oli joulukuussa 2021 yhteensä 732, joista 599 oli kaupungin päiväkodeissa ja 133 yksityisissä päiväkodeissa. Kaikista yksityisissä päiväkodeissa hoidossa olevista lapsista tehostettua tai erityistä tukea saavia lapsia oli alle 2 %, kun taas Joensuun kaupungin päiväkodeissa vastaava luku oli noin 14 %. Pienryhmiä kaupungin päiväkodeissa toimi yhteensä kuusi (noin 80 lasta). Perhepäivähoidossa lapsia oli joulukuussa 263 ja avoimessa varhaiskasvatuksessa 57 (sisältää ryhmäperhepäiväkodin). Varhaiskasvatuksen erityisopettajia kaupungin päiväkodeissa työskenteli vuonna 2021 yhteensä 21. Varhaiskasvatuksen avustajia oli yhteensä 69 eli 36 avustajaa normaalin 33 avustajan lisäksi (OKM:n hanke). Perheohjaajia varhaiskasvatuksessa työskenteli neljä, joista kaksi oli palkattu hankerahoilla, lumikkeja ja lumiukkoja oli seitsemän, jotka kaikki oli palkattu hankerahoilla. Yhteensä varhaiskasvatuksessa työskenteli joulukuussa 2021 yli 700 työntekijää.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

440 Varhaiskasvatuspalvelut				
	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	108 722	20 000	8 200	151 754
Toimintamenot	-2 431 489	-2 409 700	-2 416 400	-2 257 672
Toimintakate	-2 322 767	-2 389 700	-2 408 200	-2 105 918
Avoin varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	68	115	88	72
€/lapsi	-4 184	-2 549	-3 124	-3 490
Toimintatulot	21 599	25 000	26 200	21 905
Toimintamenot	-306 126	-318 100	-301 100	-273 217
Toimintakate	-284 527	-293 100	-274 900	-251 312
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	296	300	300	284
€/lapsi	-8 344	-10 537	-9 150	-9 107
Toimintatulot	346 919	330 000	350 000	306 621
Toimintamenot	-2 816 832	-3 491 100	-3 095 000	-2 892 999
Toimintakate	-2 469 913	-3 161 100	-2 745 000	-2 586 378
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2207	2150	2 168	2 172
€/lapsi	-10 820	-11 386	-12 053	-12 153
Toimintatulot	2 015 892	2 365 000	2 285 000	2 003 410
Toimintamenot	-25 896 731	-26 845 200	-28 415 000	-28 400 703
Toimintakate	-23 880 839	-24 480 200	-26 130 000	-26 397 293
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	779	920	778	738
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-2 731 287	-2 850 000	-2 420 000	-2 281 952
Toimintakate	-2 731 287	-2 850 000	-2 420 000	-2 281 952
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	620	620	694	684
€/lapsi	-7 977	-7 198	-7 556	-8 488
Toimintatulot	1 593	0	1 300	1 685
Toimintamenot	-4 947 626	-4 725 000	-5 245 200	-5 807 693
Toimintakate	-4 946 033	-4 725 000	-5 243 900	-5 806 008
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	555	570	570	567
Toimintatulot	2 494 725	2 740 000	2 670 700	2 485 374
Toimintamenot	-39 130 090	-40 639 100	-41 892 700	-41 914 236
Toimintakate	-36 635 365	-37 899 100	-39 222 000	-39 428 862

Varhaiskasvatuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 740 000	-69 300	2 670 700	2 485 374	-185 326
Toimintakulut	-40 639 100	-1 253 600	-41 892 700	-41 914 236	-21 536
Toimintakate	-37 899 100	-1 322 900	-39 222 000	-39 428 862	-206 862

Sitovuustason ylityksen selitys:

Ylitys on 207 000 euroa.

- Ylitys johtui pääosin varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain uudistuksesta (1.8.2021)

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 347 600	2 713 700	8 061 300	8 439 349	378 049
Toimintakulut	-120 795 500	-5 891 300	-126 342 800	-129 020 037	-2 677 237
Toimintakate	-115 447 900	-3 177 600	-118 281 500	-120 580 688	-2 299 188

INVESTOINNIT

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan alkuperäisessä investoinneissa vuodelle 2021 varauduttiin Karsikon koulun lisäryhmien kalustamiseen sekä Utran koulun siirtotilojen kalustamiseen. Investoinneista tehtiin talousarviomuutos vuonna 2021, koska vuoden 2020 investoinneista jäi osa toimituksista vuoden 2021 puolelle. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan investoinnit toteutuivat kilpailutusten ansiosta talousarviota pienempänä hankintojen ennakoitua pienemmillä kustannuksilla.

INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	MTA 2021	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	217	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 175	-35	-422	-364	57,5
Toimintakate	-1 174	-35	-422	-364	57,5